

Aan de minister van
Infrastructuur en Waterstaat
drs. B. Visser
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

DATUM 25 oktober 2021
KENMERK CGM/211025-02
ONDERWERP Advies actualisatie van lijst inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met gg-planten 2021

Geachte mevrouw Visser,

De COGEM heeft in 2018 voor het laatst een overzicht uitgebracht met daarin een overzichtslijst met inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde varianten van een groot aantal plantensoorten. Het onderhavige advies betreft een actualisatie van dit overzicht.

Samenvatting:

Tijdens werkzaamheden met genetisch gemodificeerde (gg-)planten in kassen en plantencellen (ingeperkt gebruik) dient verspreiding van transgenen naar het milieu, bijvoorbeeld via zaden of stuifmeel (pollen), voorkomen te worden. Op basis van de biologische eigenschappen van de betreffende plantensoort wordt bepaald welke maatregelen genomen moeten worden om verspreiding van transgenen in het milieu tegen te gaan.

De COGEM publiceert met enige regelmaat actualisaties van de lijst met inperkingsmaatregelen, waarbij de lijst aangevuld wordt met plantensoorten en eventuele bijbehorende inperkingsmaatregelen uit recente door haar uitgebrachte adviezen. In dit advies zijn 29 soorten zaadplanten en zijn twee sporenplanten (varens) met eventuele bijbehorende inperkingsmaatregelen aan de lijst toegevoegd.

De door de COGEM gehanteerde overwegingen en het hieruit voortvloeiende advies treft u hierbij aan als bijlage.

Hoogachtend,

Prof. dr. ing. Sybe Schaap
Voorzitter COGEM

c.c. - Drs. Y. de Keulenaar, Hoofd Bureau ggo
 - Ministerie van IenW, Directie Omgevingsveiligheid en Milieurisico's
 DG Milieu en Internationaal

Actualisatie van de lijst met inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde planten (2021)

COGEM advies CGM/211025-02

1. Inleiding

Bij werkzaamheden onder ingeperkt gebruik met genetisch gemodificeerde (gg-)planten in kweekcellen en kassen dient verspreiding van de gg-plant en de ingebrachte sequenties voorkomen te worden. Naast de standaardvoorschriften voor werkzaamheden met gg-planten in verschillende werkruimtes (onder andere kassen en kweekcellen) zoals vermeld in Bijlage 9 van de Regeling ggo milieubeheer 2013¹, wordt ook per plantensoort bepaald welke aanvullende inperkingsmaatregelen nodig zijn om verspreiding te voorkomen. Er kunnen maatregelen voorgeschreven worden om verspreiding van de ingebrachte sequenties via pollen, zaad, of reproductieve plantendelen, te voorkomen. Naast de biologische eigenschappen van de betreffende plantensoort, wordt bij het bepalen van de aanvullende voorschriften onder meer rekening gehouden met het voorkomen van de soort in Nederland en de aanwezigheid van eventuele kruisbare verwante soorten. De lijst met inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met gg-planten is te vinden in Bijlage 7 van de Regeling ggo. Bij gg-planten die gemodificeerd zijn met sequenties die voor een schadelijk genproduct coderen, kunnen aanvullende inperkingsmaatregelen nodig zijn.

De COGEM publiceert met enige regelmaat actualisaties van de lijst met inperkingsmaatregelen, die aangevuld worden met plantensoorten en eventuele bijbehorende inperkingsmaatregelen uit recente door haar uitgebrachte adviezen. In 2016 en 2018 heeft de COGEM deze lijst tevens herzien. In de herziening van 2016 heeft de COGEM geconcludeerd dat de aanwezigheid van genera op Bijlage 7 onwenselijk is, omdat door taxonomische wijzigingen ‘nieuwe’ soorten aan een genus toegevoegd kunnen worden. Wanneer deze ‘nieuwe’ soort andere kenmerken heeft dan de andere soorten in het genus, kunnen de eerder beschreven inperkingsmaatregelen onvoldoende zijn om verspreiding van ingebrachte sequenties te voorkomen.² Daaropvolgend heeft zij in 2018 veertig genera van de lijst verwijderd en in plaats daarvan zijn 131 soorten afkomstig uit een aantal van deze genera aan de lijst toegevoegd,³ met behulp van een in opdracht van de COGEM uitgevoerd onderzoek.^{4a}

De 40 genera die destijds van de lijst verwijderd zijn, betreffen; *Alstroemeria* spp. (familie *Alstroemeriaceae*); *Narcissus* spp. (familie *Amaryllidaceae*); *Carum* spp. (familie *Apiaceae*); *Dieffenbachia* spp. en *Zantedeschia* spp. (familie *Araceae*); *Schefflera* spp. (familie *Araliaceae*); *Hosta* spp. en *Hyacinthoides* spp. (familie *Asparagaceae*); *Impatiens* spp. (familie *Balsaminaceae*); *Begonia* spp. (familie *Begoniaceae*); *Brassica* spp. en *Sinapis* spp. (familie *Brassicaceae*); *Dianthus* spp. (familie *Caryophyllaceae*); *Artemisia* spp., *Cichorium* spp. en *Lactuca* spp. (familie *Asteraceae (Compositae)*);

^a Van de genera die voorheen op de lijst vermeld stonden, zijn soorten geïdentificeerd die in Nederland genetisch gemodificeerd worden, of die reeds genetisch gemodificeerd zijn en waar handelingen mee uitgevoerd worden. Op basis van dit onderzoek zijn 131 relevante soorten afkomstig van 15 genera geïdentificeerd. Hiervan zijn de eigenschappen in kaart gebracht en deze soorten zijn in het COGEM advies uit 2018 aan de lijst toegevoegd.

Cucumis spp. en *Cucurbita* spp. (familie *Cucurbitaceae*); *Drosera* spp. (familie *Droseraceae*); *Pelargonium* spp. (familie *Geraniaceae*); *Hypericum* spp. (familie *Hypericaceae*); *Freesia* spp., *Gladiolus* spp. en *Iris* spp. (familie *Iridaceae*); *Lavandula* spp. en *Mentha* spp. (familie *Lamiaceae*); *Phaseolus* spp. (familie *Fabaceae* (*Leguminosae*)); *Lilium* spp. en *Tulipa* spp. (familie *Liliaceae*); *Ficus* spp. (familie *Moraceae*); *Musa* spp. (familie *Musaceae*); *Festuca* spp. en *Lolium* spp. (familie *Poaceae*); *Fragaria* spp., *Malus* spp. en *Pyrus* spp. (familie *Rosaceae*); *Bouvardia* spp. (familie *Rubiaceae*); *Citrus* spp. (familie *Rutaceae*); *Nicotiana* spp. en *Solanum* spp. (familie *Solanaceae*).

2. Aanvullingen ten opzichte van de voorgaande actualisatie van de lijst inperkingsmaatregelen zaadplanten

Sinds de publicatie van de voorgaande actualisatie van de lijst met inperkingsmaatregelen van zaadplanten in november 2018 is er verscheidene keren geadviseerd over werkzaamheden met gg-plantensoorten onder ingeperkt gebruik. Het betreft: *Chenopodium quinoa* (Quinoa),⁵ *Gomphrena claussenii* en *Gomphrena elegans*,⁶ *Eryngium planum* (Vlakke kruisdistel) en *Eryngium bourgatii*,⁷ *Noccaea perfoliata* (syn. *Microthlaspi perfoliatum*, ook wel Doorgroeide boerenkers),⁸ *Trema levigata*,⁹ *Stevia rebaudiana*,¹⁰ *Eustoma grandiflorum*,¹¹ *Ribes rubrum* (Aalbes) en *Ribes nigrum* (Zwarte bes),¹² *Phalaenopsis amabilis* (maanorchidee),¹³ *Avena sativa* (Gekweekte haver),¹⁴ *Brachypodium distachyon*,¹⁵ *Sorghum bicolor*,¹⁶ *Capsicum baccatum* (aji chilipeper),¹⁷ *Capsicum chinense* (chilipeper),¹⁸ *Curcuma longa* (geelwortel),¹⁹ *Miscanthus sinensis* (Klein prachtriet), *Miscanthus sacchariflorus* (Groot prachtriet), *Miscanthus giganteus*, *Miscanthus floridulus* en *Miscanthus lutarioriparius*,²⁰ en *Alnus glutinosa* (Zwarte els), *Castanea sativa* (Tamme kastanje), *Juglans regia* (Okkernoot), *Populus trichocarpa* (Zwarte balsempopulier), *Populus tomentosa*²¹ en *Castanea mollissima* (Chinese tamme kastanje).²² Deze 29 soorten en de benodigde inperkingsmaatregelen, zijn aan de lijst toegevoegd in Tabel 1a. In Tabel 1b worden alle plantensoorten op alfabetische volgorde weergegeven op basis van de soortnaam, de familienaam is hier weggelaten.

Tevens is in het advies over de Doorgroeide boerenkers gemeld dat de naam van de op Bijlage 7 vermelde *Thlaspi caerulescens* (Zinkboerenkers) is gewijzigd in *Noccaea caerulescens*.²³ In de onderhavige actualisatie is derhalve de naam van deze soort gewijzigd in *Noccaea caerulescens* (syn. *Thlaspi caerulescens*).

Tabel 1a. Inperkingsmaatregelen zaadplanten - Taxonomische indeling

Vaatplanten		Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysieke inperking			
Familie	Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind- bestuiving voorkomen	Insecten- bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond	Aanleiding voor maatregel
Amaranthaceae	<i>Beta vulgaris</i>	<i>W/I</i>	<i>W</i>	+	+	Nee	
	<i>Chenopodium quinoa</i>	<i>Z/I/W</i>	<i>W</i>	+	+	Ja	Klein zaad.
	<i>Gomphrena clausenii</i>	<i>I</i>	-	-	-	Nee	
	<i>Gomphrena elegans</i>	<i>I</i>	-	-	-	Nee	
	<i>Spinacia oleracea</i>	<i>W</i>	<i>W</i>	+	+	Nee	
Amaryllidaceae	<i>Allium ampeloprasum</i> (syn. <i>Allium porrum</i>)	<i>I</i>	<i>W</i>	-	+	Ja	Windstrooiers: zaden worden door plant 'weggeslingerd'.
	<i>Allium cepa</i>	<i>I</i>	<i>W</i>	-	+	Ja	Windstrooiers: zaden worden door plant 'weggeslingerd'.
	<i>Allium sativum</i>	<i>I</i>	<i>G</i> (steriel)	-	-	Nee	
Apiaceae	<i>Anthriscus sylvestris</i>	<i>I</i>	<i>W</i>	-	+	Nee	
	<i>Daucus carota</i>	<i>I</i>	<i>W</i>	-	+	Ja	Vruchten hebben hakige stekels, zaad is klein.
	<i>Eryngium bourgatii</i>	<i>I</i>	<i>T</i>	-	+	Nee	
	<i>Eryngium planum</i>	<i>I</i>	<i>W</i>	-	+	Nee	
Apocynaceae	<i>Catharanthus roseus</i>	*	-	-	-	Nee	
	<i>Tabernaemontana pandacaqui</i>	*	-	-	-	Nee	
Araceae	<i>Anthurium andraeanum</i>	<i>I</i>	-	-	-	Nee	
	<i>Lemna gibba</i>	<i>Z/I/W</i>	<i>W</i>	+	+	Ja	Kroos; klein zaad en (drijvende) reproductieve plantendelen (turionen).

Vaatplanten		Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysieke inperking			
Familie	Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind- bestuiving voorkomen	Insecten- bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond	Aanleiding voor maatregel
<i>Araceae</i>	<i>Lemna minor</i>	Z/I/W	W	+	+	Ja	Kroos; klein zaad en (drijvende) reproductieve plantendelen (turionen).
	<i>Spirodela polyrhiza</i>	Z/I/W	W	+	+	Ja	Kroos; klein zaad en (drijvende) reproductieve plantendelen.
	<i>Spirodela punctata</i> (syn. <i>Landoltia punctata</i>)	Z/I/W	W	+	+	Ja	Kroos; klein zaad en (drijvende) reproductieve plantendelen.
	<i>Wolffia globosa</i>	Z/I/W	- (wilde verwanten)	+	+	Ja	Kroos; klein zaad en (drijvende) reproductieve plantendelen.
<i>Asparagaceae</i>	<i>Asparagus officinalis</i>	I/(Z)	W	-	+ (alleen voor mannelijke planten)	ja	Mogelijkheid tot vegetatieve vermeerdering via wortelstokken. Bij vollegrondskassen verspreiding van ondergrondse plantendelen voorkomen.
	<i>Hyacinthus orientalis</i>	I	W	-	+	Nee	
<i>Asteraceae</i> (<i>Compositae</i>)	<i>Bidens ferulifolia</i>	I	T	-	+	Nee	
	' <i>Brachyscome melanophora</i> '	I	T	-	+	Nee	
	' <i>Brachyscome multiflora</i> '	I	T	-	+	Nee	
	<i>Chrysanthemum</i> × <i>morifolium</i> (syn. <i>Dendranthema</i> × <i>grandiflora</i>)	*	-	-	-	Nee	
	<i>Cichorium endivia</i>	I/Z	W	-	+	Nee	
	<i>Cichorium intybus</i>	I	W	-	+	Nee	

Vaatplanten		Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysieke inperking			
Familie	Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind- bestuiving voorkomen	Insecten- bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond	Aanleiding voor maatregel
Asteraceae (Compositae)	<i>Gerbera jamesonii</i>	*	-	-	-	Nee	
	<i>Helianthus annuus</i>	Z/I	G	-	+	Nee	
	<i>Jacobaea vulgaris</i> subsp. <i>vulgaris</i>	I	W	-	+	Ja	Zaden met vruchtpluis.
	<i>Jacobaea vulgaris</i> subsp. <i>dunensis</i>	I	W	-	+	Ja	Zaden met vruchtpluis.
	<i>Lactuca saligna</i>	I	- (uitgestorven inheemse soort met wilde verwanten)	-	+	Ja	Zaden met vruchtpluis.
	<i>Lactuca sativa</i>	I/Z	W	-	+	Ja	Zaden met vruchtpluis.
	<i>Lactuca serriola</i>	I	W	-	+	Ja	Zaden met vruchtpluis.
	<i>Pilosella caespitosa</i> (syn. <i>Hieracium caespitosum</i>)	Z/I	W	-	+	Ja	Zaden met vruchtpluis.
	' <i>Sanvitalia speciosa</i> '	I	T	-	+	Nee	
	' <i>Solidago hybride</i> '	I	T	-	+	Ja	Klein zaad dat wordt verspreid door de wind.
	<i>Stevia rebaudiana</i>	I/W	-	-	-	Nee	
	<i>Tagetes erecta</i>	I/Z	G/T	-	+	Ja	Nootjes met haakjes.
	<i>Tagetes patula</i>	I/Z	G/T	-	+	Ja	Nootjes met haakjes.
	<i>Tanacetum cinerariifolium</i>	I	T	-	+	Ja	Loszadig.
	<i>Taraxacum campylodes</i> (syn. <i>Taraxacum officinale</i>)	I/A	W	-	+	Ja	Zaden met vruchtpluis.
<i>Taraxacum kok-saghyz</i>	I/Z/W	- (wilde verwanten)	-	+	Ja	Zaden met vruchtpluis.	
Begoniaceae	<i>Begonia grandis</i>	I	T	-	+	Ja	Klein zaad.
Betulaceae	<i>Alnus glutinosa</i>	W	W	+	-	Nee	
Brassicaceae	<i>Aethionema arabicum</i>	Z(I)	-	-	-	Ja	Plakkerig zaad met uitsteeksels na imbibitie.

Vaatplanten		Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysieke inperking			
Familie	Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind- bestuiving voorkomen	Insecten- bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond	Aanleiding voor maatregel
Brassicaceae	<i>Arabidopsis thaliana</i>	Z/I	W	-	+	Ja	Klein zaad.
	<i>Boechera holboellii</i> (syn. <i>Arabis holboellii</i>)	A/Z/I	-	-	-	Ja	Openspringende peul met klein zaad.
	<i>Boechera stricta</i> (syn. <i>Arabis drummondii</i>)	A/Z/I	-	-	-	Ja	Openspringende peul met klein zaad.
	<i>Brassica napus</i>	Z/I/W	W	+	+	Ja	Klein en wegspringend zaad. Asynchrone zaadrijping
	<i>Brassica oleracea</i>	I/W	W	+	+	Ja	Klein en wegspringend zaad. Asynchrone zaadrijping
	<i>Brassica rapa</i>	I/W	W	+	+	Ja	Klein en wegspringend zaad. Asynchrone zaadrijping
	<i>Camelina sativa</i>	Z/I	W	-	+	Ja	Kleine, wegspringende zaden.
	<i>Cardamine flexuosa</i>	Z(I)	W	-	+	Ja	Zaaddozen schieten zaad weg.
	<i>Cardamine hirsuta</i>	Z(I)	W	-	+	Ja	Zaaddozen schieten zaad weg.
	<i>Crambe hispanica</i> subsp. <i>abyssinica</i> (syn. <i>Crambe abyssinica</i>)	Z/I	W	-	+	Nee	
	<i>Diplotaxis tenuifolia</i>	I/W	W	+	+	Ja	Vruchten kunnen openbarsten en zaadjes op de grond laten vallen.
	<i>Draba alyssoides</i>	Z/I	- (wilde verwanten)	-	+	Nee	
	<i>Draba aretioides</i>	Z/I	- (wilde verwanten)	-	+	Nee	
<i>Draba fladnizensis</i>	Z/I	- (wilde verwanten)	-	+	Nee		

Vaatplanten		Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysieke inperking			
Familie	Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind- bestuiving voorkomen	Insecten- bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond	Aanleiding voor maatregel
Brassicaceae	<i>Draba hookeri</i>	Z/I	- (wilde verwanten)	-	+	Nee	
	<i>Draba lactea</i>	Z/I	- (wilde verwanten)	-	+	Nee	
	<i>Draba muralis</i>	Z/I	W	-	+	Ja	Zaden in openspringende doosvrucht.
	<i>Draba nivalis</i>	Z/I	- (wilde verwanten)	-	+	Nee	
	<i>Draba steyermarkii</i>	Z/I	- (wilde verwanten)	-	+	Nee	
	<i>Draba subcapitata</i>	Z/I	- (wilde verwanten)	-	+	Nee	
	<i>Erophila verna</i> (syn. <i>Draba verna</i>)	Z/I	W	-	+	Ja	Klein zaad.
	<i>Eutrema halophilum</i> (syn. <i>Thellungiella halophila</i>)	Z/I	-	-	-	Ja	Klein zaad.
	<i>Hirschfeldia incana</i>	I/Z	W	-	+	Ja	Kleine, plakkerige lichtgewicht zaden in openspringende doosvrucht.
	<i>Noccaea caerulescens</i> (syn. <i>Thlaspi caerulescens</i>)	Z/I	W	-	+	Nee	
	<i>Noccaea perfoliata</i> (syn. <i>Microthlaspi perfoliatum</i>)	Z/I	W	-	+	Nee	
	<i>Raphanus raphanistrum</i> subsp. <i>sativus</i> (syn. <i>Raphanus sativus</i>)	Z/I	W	-	+	Nee	
	<i>Rorippa amphibia</i> (syn. <i>Nasturtium amphibium</i>)	I	W	-	+	Ja	Klein zaad in openspringende hauwen. Bij vollegrondskassen verspreiding van ondergrondse plantendelen voorkomen.

Vaatplanten		Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysieke inperking			
Familie	Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind- bestuiving voorkomen	Insecten- bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond	Aanleiding voor maatregel
Brassicaceae	<i>Rorippa islandica</i>	Z/I	- (wilde verwanten)	-	+	Ja	Klein zaad in openspringende hauwen.
	<i>Rorippa palustris</i>	Z/I	W	-	+	Ja	Klein zaad in openspringende hauwen.
	<i>Rorippa sylvestris</i> (syn. <i>Nasturtium sylvestre</i>)	I	W	-	+	Ja	Klein zaad in openspringende hauwen. Bij vollegrondskassen verspreiding van ondergrondse plantendelen voorkomen.
	<i>Schrenkiella parvula</i> (syn. <i>Thellungiella parvula</i> , <i>Eutrema parvulum</i>)	Z/I	-	-	-	Ja	Klein zaad.
Cannabaceae	<i>Cannabis sativa</i>	W/I	W	+ (alleen voor mannelijke bloeiwijzen)	+ (alleen voor mannelijke bloeiwijzen)	Nee	
	<i>Parasponia andersonii</i>	W/I	-	-	-	Nee	
	<i>Trema levigata</i>	W/I	-	-	-	Nee	
	<i>Trema orientalis</i>	Z/I/W	-	-	-	Nee	
	<i>Trema tomentosa</i>	Z/I/W	-	-	-	Nee	
Caryophyllaceae	<i>Dianthus caryophyllus</i>	I	T/G	-	-	Nee	
	<i>Gypsophila paniculata</i>	I	W	-	+	Nee	
Cleomaceae	<i>Cleome gynandra</i>	Z/I/W	-	-	-	Nee	
	<i>Cleome spinosa</i>	Z/I	T	-	-	Nee	
Crassulaceae	<i>Kalanchoe blossfeldiana</i>	Z/I(V)	-	-	-	Nee	

Vaatplanten		Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysieke inperking			
Familie	Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind- bestuiving voorkomen	Insecten- bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond	Aanleiding voor maatregel
Cucurbitaceae	<i>Citrullus lanatus</i> (syn. <i>Citrullus vulgaris</i>)	<i>I</i>	<i>T</i>	-	+	Nee	
	<i>Cucumis melo</i>	<i>I</i>	<i>W</i>	-	+	Nee	
	<i>Cucumis sativus</i>	<i>I</i>	<i>W</i>	-	+	Nee	
	<i>Cucurbita pepo</i>	<i>I</i>	<i>W</i>	-	+	Nee	
	<i>Momordica balsamina</i>	<i>I</i>	-	-	-	Nee	
	<i>Momordica charantia</i>	<i>I</i>	-	-	-	Nee	
	<i>Momordica cochinchinensis</i>	<i>I</i>	-	-	-	Nee	
Euphorbiaceae	<i>Jatropha curcas</i>	<i>I</i>	-	-	-	Nee	
	<i>Manihot esculenta</i>	*	-	-	-	Nee	
Fabaceae (Leguminosae)	<i>Glycine max</i>	<i>Z/I</i>	<i>G/W</i>	-	-	Nee	
	<i>Lotus corniculatus</i> (syn. <i>Lotus japonicus</i>)	<i>I</i>	<i>W</i>	-	+	Ja	Peul slingert zaden weg na afrijpen.
	<i>Medicago truncatula</i>	<i>Z/I</i>	- (geen kruisbare verwanten)	-	-	Nee	
	<i>Medicago x varia</i>	<i>I</i>	<i>W</i>	-	+	Nee	
	<i>Phaseolus vulgaris</i>	<i>I</i>	<i>W</i>	-	+	Nee	
	<i>Pisum sativum</i>	<i>Z/I</i>	<i>W</i>	-	+	Nee	
	<i>Trifolium repens</i>	<i>I</i>	<i>W</i>	-	+	Ja	Klein zaad.

Vaatplanten		Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysieke inperking			
Familie	Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind- bestuiving voorkomen	Insecten- bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond	Aanleiding voor maatregel
<i>Fabaceae</i> (<i>Leguminosae</i>)	<i>Vicia faba</i>	Z/I	W	-	+	Nee	
	<i>Vicia hirsuta</i>	I	W	-	+	Ja	Peul slingert zaden weg na afrijpen.
	<i>Vigna unguiculata</i>	Z/I	T	-	+	Nee	
<i>Fagaceae</i>	<i>Castanea mollissima</i>	W/I	T	+	+	Nee	
	<i>Castanea sativa</i>	I/W	W	+	+	Nee	
	<i>Quercus robur</i>	W/I	W	+	+	Nee	
<i>Gentianaceae</i>	<i>Eustoma grandiflorum</i>	I/Z	- (commerciële variëteiten)	-	+	Nee	
<i>Geraniaceae</i>	<i>Geranium pyrenaicum</i>	I/Z	W	-	+	Ja	Dopvruchtjes die weggeschoten kunnen worden.
	<i>Geranium robertianum</i>	I/Z	W	-	+	Ja	Dopvruchtjes met vezeldraden die weggeschoten kunnen worden.
<i>Gesneriaceae</i>	<i>Saintpaulia ionantha</i>	*	-	-	-	Nee	
<i>Grossulariaceae</i>	<i>Ribes nigrum</i>	Z/I	W	-	+	Ja	Bij vollegrondskassen verspreiding van ondergrondse plantendelen voorkomen.
	<i>Ribes rubrum</i>	Z/I	W	-	+	Ja	Bij vollegrondskassen verspreiding van ondergrondse plantendelen voorkomen.
<i>Goodeniaceae</i>	<i>Scaevola aemula</i>	I	T	-	+	Nee	
<i>Hydrangeaceae</i>	<i>Hydrangea macrophylla</i>	I	W	-	+	Nee	
<i>Juglandaceae</i>	<i>Juglans regia</i>	W	W	+	-	Nee	

Vaatplanten		Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysieke inperking			
Familie	Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind- bestuiving voorkomen	Insecten- bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond	Aanleiding voor maatregel
<i>Lamiaceae</i>	<i>Scutellaria baicalensis</i>	<i>I</i>	<i>T</i>	-	+	Nee	
<i>Liliaceae</i>	<i>Lilium auratum</i>	<i>I</i>	<i>G</i>	-	-	Nee	
	<i>Lilium brownii</i>	<i>I</i>	<i>G</i>	-	-	Nee	
	<i>Lilium japonicum</i>	<i>I</i>	<i>G</i>	-	-	Nee	
	<i>Lilium longiflorum</i>	<i>I</i>	<i>G</i>	-	-	Nee	
	<i>Lilium nobilissimum</i>	<i>I</i>	<i>G</i>	-	-	Nee	
	<i>Lilium platyphyllum</i> (= <i>Lilium auratum</i> var. <i>platyphyllum</i>)	<i>I</i>	<i>G</i>	-	-	Nee	
	<i>Lilium rubellum</i>	<i>I</i>	<i>G</i>	-	-	Nee	
	<i>Lilium speciosum</i>	<i>I</i>	<i>G</i>	-	-	Nee	
	<i>Tulipa gesneriana</i>	<i>I</i>	<i>G</i>	-	-	Nee	
<i>Linaceae</i>	<i>Linum usitatissimum</i>	<i>Z/I</i>	<i>W</i>	-	+	Nee	
<i>Linderniaceae</i>	<i>Craterostigma plantagineum</i>	<i>I</i>	-	-	-	Nee	
<i>Malvaceae</i>	<i>Gossypium hirsutum</i>	<i>I</i>	-	-	+	Nee	
	<i>Theobroma cacao</i>	<i>I/Z</i>	-	-	-	Nee	
<i>Marantaceae</i>	<i>Calathea roseopicta</i>	<i>I/Z</i>	-	-	-	Nee	
<i>Musaceae</i>	<i>Musa acuminata</i>	*	-	-	-	Nee	
<i>Nyctaginaceae</i>	'Bougainvillea vera'	<i>I</i>	-	-	-	Nee	
<i>Onagraceae</i>	<i>Fuchsia hybrida</i>	<i>I(V)</i>	<i>T</i>	-	+	Nee	
<i>Orchidaceae</i>	<i>Phalaenopsis amabilis</i>	<i>I</i>	-	-	-	Nee	
<i>Plantaginaceae</i>	<i>Antirrhinum majus</i>	<i>I</i>	<i>W</i>	-	+	Nee	
<i>Poaceae</i>	<i>Agrostis capillaris</i> (syn. <i>Agrostis tenuis</i>)	<i>W</i>	<i>W</i>	+	-	Ja	Klein zaad.

Vaatplanten		Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysieke inperking			
Familie	Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind- bestuiving voorkomen	Insecten- bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond	Aanleiding voor maatregel
Poaceae	<i>Agrostis stolonifera</i>	W	W	+	-	Ja	Klein zaad.
	<i>Avena sativa</i>	Z/W	W	+	-	Nee	
	<i>Brachypodium distachyon</i>	Z/W	- (vestiging niet uitgesloten; wilde verwanten aanwezig)	+	-	Ja	Licht zaad met kafnaalden.
	<i>Dactylis glomerata</i>	W	W	+	-	Ja	Klein zaad.
	<i>Hordeum vulgare</i>	Z/W	W	+	-	Nee	
	<i>Miscanthus floridulus</i>	W	T	+	-	Ja	Klein zaad.
	<i>Miscanthus giganteus</i>	W	W	+	-	Ja	Klein zaad.
	<i>Miscanthus lutarioriparius</i> (syn. <i>Miscanthus sacchariflorus</i> subsp. <i>lutarioriparius</i>)	W	- (vestiging niet uitgesloten; wilde verwant aanwezig)	+	-	Ja	Klein zaad. Bij vollegrondskassen verspreiding van ondergrondse plantendelen voorkomen.
	<i>Miscanthus sacchariflorus</i>	W	W	+	-	Ja	Klein zaad. Bij vollegrondskassen verspreiding van ondergrondse plantendelen voorkomen.
	<i>Miscanthus sinensis</i>	W	W	+	-	Ja	Klein zaad.
	<i>Oryza sativa</i>	Z/W/I	-	-	-	Nee	
	<i>Phleum pratense</i>	W	W	+	-	Ja	Klein zaad.
	<i>Poa pratensis</i>	Z/A/W	W	+	-	Ja	Klein zaad.
	<i>Poa trivialis</i>	W	W	+	-	Ja	Klein zaad.
	<i>Sorghum bicolor</i>	Z/W	W	+	-	Nee	
<i>Triticum aestivum</i>	Z/W	W	+	-	Nee		

Vaatplanten		Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysieke inperking			
Familie	Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind- bestuiving voorkomen	Insecten- bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond	Aanleiding voor maatregel
Poaceae	<i>Triticum durum</i> (syn. <i>Triticum turgidum</i> subsp. <i>durum</i>)	Z/W	G	+	-	Nee	
	<i>Zea mays</i>	W/Z	G/W	-	-	Nee	
Polemoniaceae	<i>Phlox paniculata</i>	I	T	-	+	Nee	
Polygonaceae	<i>Rumex palustris</i>	W	W	+	-	Nee	
Primulaceae	<i>Cyclamen persicum</i>	I	- (verwante tuinplanten)	-	+	Nee	
Ranunculaceae	<i>Delphinium elatum</i> (syn. <i>Delphinium belladonna</i>)	I	T/G	-	+	Nee	
Rosaceae	<i>Fragaria vesca</i>	Z/I	W	-	+	Nee	
	<i>Fragaria x ananassa</i>	Z/I	W	-	+	Nee	
	<i>Malus domestica</i>	I/W	W	+	+	Nee	
	<i>Pyrus communis</i> (= <i>P. domestica</i>)	I/W	W	+	+	Nee	
	Rosa cultivargroepen (uitgesplitst):						
	Climbing floribunda						
	Climbing Grandiflora						
	Climbing Hybrid Tea						
	Climbing Miniature						
	Climbing Polyantha						
Floribunda	*	W	-	-	Nee		
Grandiflora							
Hybrid Kordesii							
Hybrid Moyesii							
Hybrid Musk							
Hybrid Rugosa							

Vaatplanten		Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysieke inperking			
Familie	Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind- bestuiving voorkomen	Insecten- bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond	Aanleiding voor maatregel
<i>Rosaceae</i>	Hybrid Tea Hybrid Wichurana Large Flowered Climber Miniature Mini-Flora Polyantha	*	<i>W</i>	-	-	Nee	
<i>Salicaceae</i>	<i>Populus tomentosa</i>	<i>W</i>	<i>T</i>	+	-	Ja	Bij vollegrondskassen verspreiding van ondergrondse plantendelen voorkomen.
	<i>Populus trichocarpa</i>	<i>W</i>	<i>W</i>	+	-	Ja	Bij vollegrondskassen verspreiding van ondergrondse plantendelen voorkomen.
	<i>Salix alba</i>	<i>I/W</i>	<i>W</i>	+	+	Ja (alleen voor planten met vrouwelijke bloeiwijzen)	Zaad met vruchtpluis.
	<i>Salix babylonica</i> (syn. <i>Salix matsudana</i>)	<i>I/W</i>	<i>W</i>	+	+	Ja (alleen voor planten met vrouwelijke bloeiwijzen)	Zaad met vruchtpluis.
<i>Scrophulariaceae</i>	'Sutera diffusa'	<i>I</i>	<i>W</i>	-	+	Nee	
<i>Solanaceae</i>	<i>Capsicum annuum</i>	<i>I</i>	<i>W</i>	-	+	Nee	
	<i>Capsicum baccatum</i>	<i>Z/I</i>	<i>G/T</i>	-	+	Nee	
	<i>Capsicum chinense</i>	<i>Z/I</i>	<i>G</i>	-	+	Nee	

Vaatplanten		Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysieke inperking			
Familie	Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind- bestuiving voorkomen	Insecten- bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond	Aanleiding voor maatregel
Solanaceae	<i>Nicotiana benthamiana</i>	<i>I</i>	-	-	-	Ja	Klein zaad.
	<i>Nicotiana sylvestris</i>	<i>I</i>	<i>W</i>	-	+	Ja	Klein zaad.
	<i>Nicotiana tabacum</i>	<i>I</i>	<i>W</i>	-	+	Ja	Klein zaad.
	<i>Petunia hybrida</i>	<i>Z/I(V)</i>	<i>W</i>	-	+	Ja	Klein zaad.
	<i>Salpiglossis sinuata</i>	<i>I/Z</i>	<i>T</i>	-	+	Nee	
	<i>Solanum</i> sectie <i>Basarthrum</i>						
	<i>Solanum fraxinifolium</i>	<i>I/W</i>	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum muricatum</i>	<i>Z/I/W</i>	<i>T</i>	-	-	Nee	
	<i>Solanum</i> sectie <i>Dulcamara</i>						
	<i>Solanum dulcamara</i>	<i>Z/I/W</i>	<i>W</i>	-	+	Nee	
	<i>Solanum</i> sectie <i>Etuberosum</i>						
	<i>Solanum etuberosum</i>	<i>niet relevant</i>	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum fernandezianum</i>	<i>niet relevant</i>	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum palustre</i>	<i>niet relevant</i>	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum</i> sectie <i>Herpystichum</i>						
	<i>Solanum trifolium</i>	<i>niet relevant</i>	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum</i> sectie <i>Lycopersicoides</i>						
	<i>Solanum lycopersicoides</i>	<i>niet relevant</i>	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum sitiens</i>	<i>niet relevant</i>	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum</i> sectie <i>Lycopersicon</i>						
<i>Solanum cheesmaniae</i>	<i>Z/I/W</i>	- (kruisbare verwant <i>S.</i> <i>lycopersicum</i>)	-	+	Nee		

Vaatplanten		Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysieke inperking			
Familie	Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind- bestuiving voorkomen	Insecten- bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond	Aanleiding voor maatregel
Solanaceae	<i>Solanum chilense</i>	I/W	- (kruisbare verwant <i>S. lycopersicum</i>)	-	+	Nee	
	<i>Solanum chmielewskii</i>	Z/I/W	- (kruisbare verwant <i>S. lycopersicum</i>)	-	+	Nee	
	<i>Solanum galapagense</i>	Z/I/W	- (kruisbare verwant <i>S. lycopersicum</i>)	-	+	Nee	
	<i>Solanum habrochaites</i>	I/W	- (kruisbare verwant <i>S. lycopersicum</i>)	-	+	Nee	
	<i>Solanum lycopersicum</i>	Z/I/W	W	-	+	Nee	
	<i>Lycopersicon pennellii</i> (syn. <i>Solanum pennellii</i>)	Z/I/W	- (kruisbare verwant <i>S. lycopersicum</i>)	-	+	Nee	
	<i>Solanum pimpinellifolium</i>	Z/I/W	- (kruisbare verwant <i>S. lycopersicum</i>)	-	+	Nee	
	<i>Solanum peruvianum</i>	I/W	- (kruisbare verwant <i>S. lycopersicum</i>)	-	+	Nee	
	<i>Solanum</i> sectie <i>Melongena</i>						
	<i>Solanum melongena</i>	Z/I/W	T	-	+	Nee	
	<i>Solanum violaceum</i>	Z/I/W	-	-	+	Nee	
	<i>Solanum</i> sectie <i>Petota</i>						
	<i>Solanum acaule</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum agrimonifolium</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum agroglossum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum ajanhuiri</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum alandiae</i>	niet relevant	-	-	-	Nee		

Vaatplanten		Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysieke inperking			
Familie	Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind- bestuiving voorkomen	Insecten- bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond	Aanleiding voor maatregel
Solanaceae	<i>Solanum albicans</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum albornozii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum andigena</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum andreanum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum aracc-papa</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum arnezii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum astleyi</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum avilesii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum berthaultii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum boliviense</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum brachistotrichum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum brachycarpum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum bukasovii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum bulbocastanum</i>	I/W	- (geen kruisbare verwanten)	-	-	Nee	
	<i>Solanum candolleanum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum cantense</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum capsicibaccatum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum cardiophyllum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum chacoense</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum chomatophilum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee		
<i>Solanum circaefolium</i>	niet relevant	-	-	-	Nee		

Vaatplanten		Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysieke inperking			
Familie	Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind- bestuiving voorkomen	Insecten- bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond	Aanleiding voor maatregel
Solanaceae	<i>Solanum clarum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum colombianum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum commersonii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum demissum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum doddsii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum x edinense</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum ehrenbergii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum fendlerii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum gandarillasii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum gourlayi</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum guerrercense</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum hawkesianum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum hjertingii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum hondelmannii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum hoopesii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum hougasii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum huancabambense</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum immite</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum incamayoense</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum iopetalum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum jamesii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee		
<i>Solanum kurtzianum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee		

Vaatplanten		Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysieke inperking			
Familie	Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind- bestuiving voorkomen	Insecten- bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond	Aanleiding voor maatregel
Solanaceae	<i>Solanum leptophyes</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum lesteri</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum longiconicum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum marinasense</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum megistacrolobum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum michoacanum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum microdontum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum mochiense</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum morelliforme</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum moscopanum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum multiinterruptum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum neocardenasii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum neorossii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum okadae</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum oplocense</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum oxycarpum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum pampasense</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum papita</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum paucisectum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum phureja</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum pinnatisectum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee		
<i>Solanum piurana</i>	niet relevant	-	-	-	Nee		

Vaatplanten		Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysieke inperking			
Familie	Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind- bestuiving voorkomen	Insecten- bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond	Aanleiding voor maatregel
Solanaceae	<i>Solanum polyadenium</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum polytrichon</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum raphanifolium</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum ruiz-lealii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum x sambucinum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum sandemanii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum schenckii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum semidemissum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum sparsipilum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum spegazzinii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum stenotomum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum stoloniferum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum sucrense</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum tarijense</i>	Z/I/W	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum tarnii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum tuberosum</i>	Z/I/W	W	-	-	Nee	
	<i>Solanum venturii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum vernei</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum verrucosum</i>	Z/I/W	-	-	-	Nee	
	<i>Solanum virgultorum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum x blanco-galdosii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee		
<i>Solanum</i> sectie <i>Solanum</i>						Nee	

Vaatplanten		Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysieke inperking			
Familie	Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind- bestuiving voorkomen	Insecten- bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond	Aanleiding voor maatregel
Solanaceae	<i>Solanum nigrum</i>	Z/I/W	W	-	+	Nee	
	<i>Solanum</i> subgenus <i>Archaeosolanum</i>						
	<i>Solanum aviculare</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
Vitaceae	<i>Vitis vinifera</i>	Z/I/W	W	+	+	Ja	Mogelijkheid tot vegetatieve vermeerdering via wortelstokken. Bij vollegrondskassen verspreiding van ondergrondse plantendelen voorkomen.
Zingiberaceae	<i>Curcuma longa</i>	I	-	-	-	Nee	

Ad 1) Bestuiving: A = apomict, I = insectenbestuiver, V = bestuiving door vogels, W = windbestuiver, Z = zelfbestuiver, * = er is onder Nederlandse omstandigheden geen vruchtzetting.

Ad 2) Voorkomen in Nederland: W = opgenomen in de Nationale Databank Flora en Fauna²⁴, G = wordt in Nederland geteeld, T = komt voor in tuinen, - = komt in Nederland niet buiten voor.

Tabel 1b. Inperkingsmaatregelen zaadplanten - Alfabetische indeling op soortnaam

Vaatplanten	Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysische inperking			
	Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind-bestuiving voorkomen	Insecten-bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond
<i>Aethionema arabicum</i>	Z/(I)	-	-	-	Ja	Plakkerig zaad met uitsteeksels na imbibitie.
<i>Agrostis capillaris</i> (syn. <i>Agrostis tenuis</i>)	W	W	+	-	Ja	Klein zaad.
<i>Agrostis stolonifera</i>	W	W	+	-	Ja	Klein zaad.
<i>Allium ampeloprasum</i> (syn. <i>Allium porrum</i>)	I	W	-	+	Ja	Windstrooiers: zaden worden door plant 'weggeslingerd'.
<i>Allium cepa</i>	I	W	-	+	Ja	Windstrooiers: zaden worden door plant 'weggeslingerd'.
<i>Allium sativum</i>	I	G (steriel)	-	-	Nee	
<i>Alnus glutinosa</i>	W	W	+	-	Nee	
<i>Anthriscus sylvestris</i>	I	W	-	+	Nee	
<i>Anthurium andraeanum</i>	I	-	-	-	Nee	
<i>Antirrhinum majus</i>	I	W	-	+	Nee	
<i>Arabidopsis thaliana</i>	Z/I	W	-	+	Ja	Klein zaad.
<i>Asparagus officinalis</i>	I/(Z)	W	-	+ (alleen voor mannelijke planten)	ja	Mogelijkheid tot vegetatieve vermeerdering via wortelstokken. Bij vollegrondskassen verspreiding van ondergrondse plantendelen voorkomen.
<i>Avena sativa</i>	Z/W	W	+	-	Nee	
<i>Begonia grandis</i>	I	T	-	+	Ja	Klein zaad.
<i>Beta vulgaris</i>	W/I	W	+	+	Nee	
<i>Bidens ferulifolia</i>	I	T	-	+	Nee	
<i>Boechera holboellii</i> (syn. <i>Arabis holboellii</i>)	A/Z/I	-	-	-	Ja	Openspringende peul met klein zaad.
<i>Boechera stricta</i> (syn. <i>Arabis drummondii</i>)	A/Z/I	-	-	-	Ja	Openspringende peul met klein zaad.

Vaatplanten	Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysische inperking			
	Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind-bestuiving voorkomen	Insecten-bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond
'Bougainvillea vera'	<i>I</i>	-	-	-	Nee	
<i>Brachypodium distachyon</i>	<i>Z/W</i>	- (vestiging niet uitgesloten; wilde verwanten aanwezig)	+	-	Ja	Licht zaad met kafaalden.
'Brachyscome melanophora'	<i>I</i>	<i>T</i>	-	+	Nee	
'Brachyscome multiflora'	<i>I</i>	<i>T</i>	-	+	Nee	
<i>Brassica napus</i>	<i>Z/I/W</i>	<i>W</i>	+	+	Ja	Klein en wegspringend zaad. Asynchrone zaadrijping
<i>Brassica oleracea</i>	<i>I/W</i>	<i>W</i>	+	+	Ja	Klein en wegspringend zaad. Asynchrone zaadrijping
<i>Brassica rapa</i>	<i>I/W</i>	<i>W</i>	+	+	Ja	Klein en wegspringend zaad. Asynchrone zaadrijping
<i>Calathea roseopicta</i>	<i>I/Z</i>	-	-	-	Nee	
<i>Camelina sativa</i>	<i>Z/I</i>	<i>W</i>	-	+	Ja	Kleine, wegspringende zaden.
<i>Cannabis sativa</i>	<i>W/I</i>	<i>W</i>	+ (alleen voor mannelijke bloeiwijzen)	+ (alleen voor mannelijke bloeiwijzen)	Nee	
<i>Capsicum annum</i>	<i>I</i>	<i>W</i>	-	+	Nee	
<i>Capsicum baccatum</i>	<i>Z/I</i>	<i>G/T</i>	-	+	Nee	
<i>Capsicum chinense</i>	<i>Z/I</i>	<i>G</i>	-	+	Nee	
<i>Cardamine flexuosa</i>	<i>Z(I)</i>	<i>W</i>	-	+	Ja	Zaaddozen schieten zaad weg.
<i>Cardamine hirsuta</i>	<i>Z(I)</i>	<i>W</i>	-	+	Ja	Zaaddozen schieten zaad weg.
<i>Castanea mollissima</i>	<i>W/I</i>	<i>T</i>	+	+	Nee	
<i>Castanea sativa</i>	<i>I/W</i>	<i>W</i>	+	+	Nee	
<i>Catharanthus roseus</i>	*	-	-	-	Nee	
<i>Chenopodium quinoa</i>	<i>Z/I/W</i>	<i>W</i>	+	+	Ja	Klein zaad.

Vaatplanten	Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysische inperking			
Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind-bestuiving voorkomen	Insecten-bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond	Aanleiding voor maatregel
<i>Chrysanthemum</i> × <i>morifolium</i> (syn. <i>Dendranthema</i> × <i>grandiflora</i>)	*	-	-	-	Nee	
<i>Cichorium endivia</i>	I/Z	W	-	+	Nee	
<i>Cichorium intybus</i>	I	W	-	+	Nee	
<i>Citrullus lanatus</i> (syn. <i>Citrullus vulgaris</i>)	I	T	-	+ (alleen voor mannelijke bloeiwijzen)	Nee	
<i>Cleome gynandra</i>	Z/I/W	-	-	-	Nee	
<i>Cleome spinosa</i>	Z/I	T	-	-	Nee	
<i>Crambe hispanica</i> subsp. <i>abyssinica</i> (syn. <i>Crambe abyssinica</i>)	Z/I	W	-	+	Nee	
<i>Craterostigma plantagineum</i>	I	-	-	-	Nee	
<i>Cucumis melo</i>	I	W	-	+ (alleen voor mannelijke bloeiwijzen)	Nee	
<i>Cucumis sativus</i>	I	W	-	+ (alleen voor mannelijke bloeiwijzen)	Nee	
<i>Cucurbita pepo</i>	I	W	-	+ (alleen voor mannelijke bloeiwijzen)	Nee	
<i>Curcuma longa</i>	I	-	-	-	Nee	
<i>Cyclamen persicum</i>	I	- (verwante tuinplanten)	-	+	Nee	
<i>Dactylis glomerata</i>	W	W	+	-	Ja	Klein zaad.
<i>Daucus carota</i>	I	W	-	+	Ja	Vruchten hebben hakige stekels, zaad is klein.

Vaatplanten	Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysische inperking			
Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind-bestuiving voorkomen	Insecten-bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond	Aanleiding voor maatregel
<i>Delphinium elatum</i> (syn. <i>Delphinium belladonna</i>)	I	T/G	-	+	Nee	
<i>Dianthus caryophyllus</i>	I	T/G	-	-	Nee	
<i>Diplotaxis tenuifolia</i>	I/W	W	+	+	Ja	Vruchten kunnen openbarsten en zaadjes op de grond laten vallen.
<i>Draba alyssoides</i>	Z/I	- (wilde verwanten)	-	+	Nee	
<i>Draba aretioides</i>	Z/I	- (wilde verwanten)	-	+	Nee	
<i>Draba fladnizensis</i>	Z/I	- (wilde verwanten)	-	+	Nee	
<i>Draba hookeri</i>	Z/I	- (wilde verwanten)	-	+	Nee	
<i>Draba lactea</i>	Z/I	- (wilde verwanten)	-	+	Nee	
<i>Draba muralis</i>	Z/I	W	-	+	Ja	Zaden in openspringende doosvrucht.
<i>Draba nivalis</i>	Z/I	- (wilde verwanten)	-	+	Nee	
<i>Draba steyermarkii</i>	Z/I	- (wilde verwanten)	-	+	Nee	
<i>Draba subcapitata</i>	Z/I	- (wilde verwanten)	-	+	Nee	
<i>Erophila verna</i> (syn. <i>Draba verna</i>)	Z/I	W	-	+	Ja	Klein zaad.
<i>Eryngium bourgatii</i>	I	T	-	+	Nee	
<i>Eryngium planum</i>	I	W	-	+	Nee	
<i>Eustoma grandiflorum</i>	I/Z	- (commerciële variëteiten)	-	+	Nee	
<i>Eutrema halophilum</i> (syn. <i>Thellungiella halophila</i>)	Z/I	-	-	-	Ja	Klein zaad.
<i>Fragaria vesca</i>	Z/I	W	-	+	Nee	

Vaatplanten	Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysische inperking			
	Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind-bestuiving voorkomen	Insecten-bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond
<i>Fragaria x ananassa</i>	Z/I	W	-	+	Nee	
<i>Fuchsia hybrida</i>	I/(V)	T	-	+	Nee	
<i>Geranium pyrenaicum</i>	I/Z	W	-	+	Ja	Dopvruchtjes die weggeschoten kunnen worden.
<i>Geranium robertianum</i>	I/Z	W	-	+	Ja	Dopvruchtjes met vezeldraden die weggeschoten kunnen worden.
<i>Gerbera jamesonii</i>	*	-	-	-	Nee	
<i>Glycine max</i>	Z/I	G/W	-	-	Nee	
<i>Gomphrena claussenii</i>	I	-	-	-	Nee	
<i>Gomphrena elegans</i>	I	-	-	-	Nee	
<i>Gossypium hirsutum</i>	I	-	-	+	Nee	
<i>Gypsophila paniculata</i>	I	W	-	+	Nee	
<i>Helianthus annuus</i>	Z/I	G	-	+	Nee	
<i>Hirschfeldia incana</i>	I/Z	W	-	+	Ja	Kleine, plakkerige lichtgewicht zaden in openspringende doosvrucht.
<i>Hordeum vulgare</i>	Z/W	W	+	-	Nee	
<i>Hyacinthus orientalis</i>	I	W	-	+	Nee	
<i>Hydrangea macrophylla</i>	I	W	-	+	Nee	
<i>Jacobaea vulgaris</i> subsp. <i>dunensis</i>	I	W	-	+	Ja	Zaden met vruchtpluis.
<i>Jacobaea vulgaris</i> subsp. <i>vulgaris</i>	I	W	-	+	Ja	Zaden met vruchtpluis.
<i>Jatropha curcas</i>	I	-	-	-	Nee	
<i>Juglans regia</i>	W	W	+	-	Nee	
<i>Kalanchoe blossfeldiana</i>	Z/I/(V)	-	-	-	Nee	

Vaatplanten	Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysische inperking			
Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind-bestuiving voorkomen	Insecten-bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond	Aanleiding voor maatregel
<i>Lactuca saligna</i>	<i>I</i>	- (uitgestorven inheemse soort met wilde verwanten)	-	+	Ja	Zaden met vruchtpluis.
<i>Lactuca sativa</i>	<i>I/Z</i>	<i>W</i>	-	+	Ja	Zaden met vruchtpluis.
<i>Lactuca serriola</i>	<i>I</i>	<i>W</i>	-	+	Ja	Zaden met vruchtpluis.
<i>Lemna gibba</i>	<i>Z/I/W</i>	<i>W</i>	+	+	Ja	Kroos; klein zaad en (drijvende) reproductieve plantendelen (turionen).
<i>Lemna minor</i>	<i>Z/I/W</i>	<i>W</i>	+	+	Ja	Kroos; klein zaad en (drijvende) reproductieve plantendelen (turionen).
<i>Lilium auratum</i>	<i>I</i>	<i>G</i>	-	-	Nee	
<i>Lilium brownii</i>	<i>I</i>	<i>G</i>	-	-	Nee	
<i>Lilium japonicum</i>	<i>I</i>	<i>G</i>	-	-	Nee	
<i>Lilium longiflorum</i>	<i>I</i>	<i>G</i>	-	-	Nee	
<i>Lilium nobilissimum</i>	<i>I</i>	<i>G</i>	-	-	Nee	
<i>Lilium platyphyllum</i> (= <i>Lilium auratum</i> var. <i>platyphyllum</i>)	<i>I</i>	<i>G</i>	-	-	Nee	
<i>Lilium rubellum</i>	<i>I</i>	<i>G</i>	-	-	Nee	
<i>Lilium speciosum</i>	<i>I</i>	<i>G</i>	-	-	Nee	
<i>Linum usitatissimum</i>	<i>Z/I</i>	<i>W</i>	-	+	Nee	
<i>Lotus corniculatus</i> (syn. <i>Lotus japonicus</i>)	<i>I</i>	<i>W</i>	-	+	Ja	Peul slingert zaden weg na afrijpen.
<i>Lycopersicon pennellii</i> (syn. <i>Solanum pennellii</i>)	<i>Z/I/W</i>	- (kruisbare verwant <i>S. lycopersicum</i>)	-	+	Nee	
<i>Malus domestica</i>	<i>I/W</i>	<i>W</i>	+	+	Nee	
<i>Manihot esculenta</i>	*	-	-	-	Nee	

Vaatplanten	Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysische inperking			
	Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind-bestuiving voorkomen	Insecten-bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond
<i>Medicago truncatula</i>	Z/I	- (geen kruisbare verwanten)	-	-	Nee	
<i>Medicago x varia</i>	I	W	-	+	Nee	
<i>Miscanthus floridulus</i>	W	T	+	-	Ja	Klein zaad.
<i>Miscanthus giganteus</i>	W	W	+	-	Ja	Klein zaad.
<i>Miscanthus lutarioriparius</i> (syn. <i>Miscanthus sacchariflorus</i> subsp. <i>lutarioriparius</i>)	W	- (vestiging niet uitgesloten; wilde verwant aanwezig)	+	-	Ja	Klein zaad. Bij vollegrondskassen verspreiding van ondergrondse plantendelen voorkomen.
<i>Miscanthus sacchariflorus</i>	W	W	+	-	Ja	Klein zaad. Bij vollegrondskassen verspreiding van ondergrondse plantendelen voorkomen.
<i>Miscanthus sinensis</i>	W	W	+	-	Ja	Klein zaad.
<i>Momordica balsamina</i>	I	-	-	-	Nee	
<i>Momordica charantia</i>	I	-	-	-	Nee	
<i>Momordica cochinchinensis</i>	I	-	-	-	Nee	
<i>Musa acuminata</i>	*	-	-	-	Nee	
<i>Nicotiana benthamiana</i>	I	-	-	-	Ja	Klein zaad.
<i>Nicotiana sylvestris</i>	I	W	-	+	Ja	Klein zaad.
<i>Nicotiana tabacum</i>	I	W	-	+	Ja	Klein zaad.
<i>Noccaea caerulea</i> (syn. <i>Thlaspi caerulea</i>)	Z/I	W	-	+	Nee	
<i>Noccaea perfoliata</i> (syn. <i>Microthlaspi perfoliatum</i>)	Z/I	W	-	+	Nee	
<i>Oryza sativa</i>	Z/W/I	-	-	-	Nee	
<i>Parasponia andersonii</i>	W/I	-	-	-	Nee	

Vaatplanten	Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysische inperking			
	Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind-bestuiving voorkomen	Insecten-bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond
<i>Petunia hybrida</i>	Z/I(V)	W	-	+	Ja	Klein zaad.
<i>Phalaenopsis amabilis</i>	I	-	-	-	Nee	
<i>Phaseolus vulgaris</i>	I	W	-	+	Nee	
<i>Phleum pratense</i>	W	W	+	-	Ja	Klein zaad.
<i>Phlox paniculata</i>	I	T	-	+	Nee	
<i>Pilosella caespitosa</i> (syn. <i>Hieracium caespitosum</i>)	Z/I	W	-	+	Ja	Zaden met vruchtpluis.
<i>Pisum sativum</i>	Z/I	W	-	+	Nee	
<i>Poa pratensis</i>	Z/A/W	W	+	-	Ja	Klein zaad.
<i>Poa trivialis</i>	W	W	+	-	Ja	Klein zaad.
<i>Populus tomentosa</i>	W	T	+	-	Ja	Bij vollegrondskassen verspreiding van ondergrondse plantendelen voorkomen.
<i>Populus trichocarpa</i>	W	W	+	-	Ja	Bij vollegrondskassen verspreiding van ondergrondse plantendelen voorkomen.
<i>Pyrus communis</i> (= <i>P. domestica</i>)	I/W	W	+	+	Nee	
<i>Quercus robur</i>	W/I	W	+	+	Nee	
<i>Raphanus raphanistrum</i> subsp. <i>sativus</i> (syn. <i>Raphanus sativus</i>)	Z/I	W	-	+	Nee	
<i>Ribes nigrum</i>	Z/I	W	-	+	Ja	Bij vollegrondskassen verspreiding van ondergrondse plantendelen voorkomen.
<i>Ribes rubrum</i>	Z/I	W	-	+	Ja	Bij vollegrondskassen verspreiding van ondergrondse plantendelen voorkomen.
<i>Rorippa amphibia</i> (syn. <i>Nasturtium amphibium</i>)	I	W	-	+	Ja	Klein zaad in openspringende hauwen. Bij vollegrondskassen verspreiding van ondergrondse plantendelen voorkomen.
<i>Rorippa islandica</i>	Z/I	- (wilde verwanten)	-	+	Ja	Klein zaad in openspringende hauwen.

Vaatplanten	Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysische inperking			
	Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind-bestuiving voorkomen	Insecten-bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond
<i>Rorippa palustris</i>	Z/I	W	-	+	Ja	Klein zaad in openspringende hauwen.
<i>Rorippa sylvestris</i> (syn. <i>Nasturtium sylvestre</i>)	I	W	-	+	Ja	Klein zaad in openspringende hauwen. Bij vollegrondskassen verspreiding van ondergrondse plantendelen voorkomen.
<i>Rosa</i> cultivargroepen (uitgesplitst): <i>Climbing floribunda</i> , <i>Climbing Grandiflora</i> , <i>Climbing Hybrid Tea</i> , <i>Climbing Miniature</i> , <i>Climbing Polyantha</i> , <i>Floribunda</i> , <i>Grandiflora</i> , <i>Hybrid Kordesii</i> , <i>Hybrid Moyesii</i> , <i>Hybrid Musk</i> , <i>Hybrid Rugosa</i> , <i>Hybrid Tea</i> , <i>Hybrid Wichurana</i> , <i>Large Flowered Climber</i> , <i>Miniature</i> , <i>Mini-Flora</i> , <i>Polyantha</i>	*	W	-	-	Nee	
<i>Rumex palustris</i>	W	W	+	-	Nee	
<i>Saintpaulia ionantha</i>	*	-	-	-	Nee	
<i>Salix alba</i>	I/W	W	+ (alleen voor mannelijke bloeiwijzen)	+ (alleen voor mannelijke bloeiwijzen)	Ja (alleen voor planten met vrouwelijke bloeiwijzen)	Zaad met vruchtpluis.
<i>Salix babylonica</i> (syn. <i>Salix matsudana</i>)	I/W	W	+ (alleen voor mannelijke bloeiwijzen)	+ (alleen voor mannelijke bloeiwijzen)	Ja (alleen voor planten met vrouwelijke bloeiwijzen)	Zaad met vruchtpluis.
<i>Salpiglossis sinuata</i>	I/Z	T	-	+	Nee	

Vaatplanten	Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysische inperking			
	Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind-bestuiving voorkomen	Insecten-bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond
'Sanvitalia speciosa'	<i>I</i>	<i>T</i>	-	+	Nee	
<i>Scaevola aemula</i>	<i>I</i>	<i>T</i>	-	+	Nee	
<i>Schrenkiella parvula</i> (syn. <i>Thellungiella parvula</i> , <i>Eutrema parvulum</i>)	<i>Z/I</i>	-	-	-	Ja	Klein zaad.
<i>Scutellaria baicalensis</i>	<i>I</i>	<i>T</i>	-	+	Nee	
<i>Solanum acaule</i>	<i>niet relevant</i>	-	-	-	Nee	
<i>Solanum agrimonifolium</i>	<i>niet relevant</i>	-	-	-	Nee	
<i>Solanum agroglossum</i>	<i>niet relevant</i>	-	-	-	Nee	
<i>Solanum ajanhuiri</i>	<i>niet relevant</i>	-	-	-	Nee	
<i>Solanum alandiae</i>	<i>niet relevant</i>	-	-	-	Nee	
<i>Solanum albicans</i>	<i>niet relevant</i>	-	-	-	Nee	
<i>Solanum albornozii</i>	<i>niet relevant</i>	-	-	-	Nee	
<i>Solanum andigena</i>	<i>niet relevant</i>	-	-	-	Nee	
<i>Solanum andreanum</i>	<i>niet relevant</i>	-	-	-	Nee	
<i>Solanum aracc-papa</i>	<i>niet relevant</i>	-	-	-	Nee	
<i>Solanum arnezii</i>	<i>niet relevant</i>	-	-	-	Nee	
<i>Solanum astleyi</i>	<i>niet relevant</i>	-	-	-	Nee	
<i>Solanum aviculare</i>	<i>niet relevant</i>	-	-	-	Nee	
<i>Solanum avilesii</i>	<i>niet relevant</i>	-	-	-	Nee	
<i>Solanum berthaultii</i>	<i>niet relevant</i>	-	-	-	Nee	
<i>Solanum boliviense</i>	<i>niet relevant</i>	-	-	-	Nee	
<i>Solanum brachistotrichum</i>	<i>niet relevant</i>	-	-	-	Nee	

Vaatplanten	Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysische inperking			
	Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind-bestuiving voorkomen	Insecten-bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond
<i>Solanum brachycarpum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum bukasovii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum bulbocastanum</i>	I/W	(geen kruisbare verwanten)	-	-	Nee	
<i>Solanum candolleianum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum cantense</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum capsibaccatum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum cardiophyllum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum chacoense</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum cheesmaniae</i>	Z/I/W	(kruisbare verwant <i>S. lycopersicum</i>)	-	+	Nee	
<i>Solanum chilense</i>	I/W	(kruisbare verwant <i>S. lycopersicum</i>)	-	+	Nee	
<i>Solanum chmielewskii</i>	Z/I/W	(kruisbare verwant <i>S. lycopersicum</i>)	-	+	Nee	
<i>Solanum chomatophilum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum circaefolium</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum clarum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum colombianum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum commersonii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum demissum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum doddsii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum dulcamara</i>	Z/I/W	W	-	+	Nee	

Vaatplanten	Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysische inperking			
	Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind-bestuiving voorkomen	Insecten-bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond
<i>Solanum ehrenbergii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum etuberosum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum fendlerii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum fernandezianum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum fraxinifolium</i>	I/W	-	-	-	Nee	
<i>Solanum galapagense</i>	Z/I/W	(kruisbare verwant <i>S. lycopersicum</i>)	-	+	Nee	
<i>Solanum gandarillasii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum gourlayi</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum guerrercense</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum habrochaites</i>	I/W	(kruisbare verwant <i>S. lycopersicum</i>)	-	+	Nee	
<i>Solanum hawkesianum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum hjertingii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum hondelmannii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum hoopesii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum hougasii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum huancabambense</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum immite</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum incamayoense</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum iopetalum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum jamesii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	

Vaatplanten	Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysische inperking			
	Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind-bestuiving voorkomen	Insecten-bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond
<i>Solanum kurtzianum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum leptophyes</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum lesteri</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum longiconicum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum lycopersicoides</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum lycopersicum</i>	Z/I/W	W	-	+	Nee	
<i>Solanum marinasense</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum megistacrolobum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum melongena</i>	Z/I/W	T	-	+	Nee	
<i>Solanum michoacanum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum microdontum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum mochiquense</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum morelliforme</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum moscopanum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum multiinterruptum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum muricatum</i>	Z/I/W	T	-	-	Nee	
<i>Solanum neocardenasii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum neorossii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum nigrum</i>	Z/I/W	W	-	+	Nee	
<i>Solanum okadae</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum oplocense</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum oxycarpum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	

Vaatplanten	Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysische inperking			
Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind-bestuiving voorkomen	Insecten-bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond	Aanleiding voor maatregel
<i>Solanum palustre</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum pampasense</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum papita</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum paucissectum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum peruvianum</i>	I/W	- (kruisbare verwant <i>S. lycopersicum</i>)	-	+	Nee	
<i>Solanum phureja</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum pimpinellifolium</i>	Z/I/W	- (kruisbare verwant <i>S. lycopersicum</i>)	-	+	Nee	
<i>Solanum pinnatisectum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum piurana</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum polyadenium</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum polytrichon</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum raphanifolium</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum Ruiz-lealii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum sandemanii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum schenckii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum semidemissum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum sitiens</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum sparsipilum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum spgazzinii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum stenotomum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	

Vaatplanten	Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysische inperking			
Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind-bestuiving voorkomen	Insecten-bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond	Aanleiding voor maatregel
<i>Solanum stoloniferum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum sucrense</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum tarijense</i>	Z/I/W	-	-	-	Nee	
<i>Solanum tarnii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum trifolium</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum tuberosum</i>	Z/I/W	W	-	-	Nee	
<i>Solanum venturii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum vernei</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum verrucosum</i>	Z/I/W	-	-	-	Nee	
<i>Solanum violaceum</i>	Z/I/W	-	-	+	Nee	
<i>Solanum virgultorum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum x blanco-galdosii</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum x edinense</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
<i>Solanum x sambucinum</i>	niet relevant	-	-	-	Nee	
'Solidago hybride'	I	T	-	+	Ja	Klein zaad dat wordt verspreid door de wind.
<i>Sorghum bicolor</i>	Z/W	W	+	-	Nee	
<i>Spinacia oleracea</i>	W	W	+	+	Nee	
<i>Spirodela polyrhiza</i>	Z/I/W	W	+	+	Ja	Kroos; klein zaad en (drijvende) reproductieve plantendelen.
<i>Spirodela punctata</i> (syn. <i>Landoltia punctata</i>)	Z/I/W	W	+	+	Ja	Kroos; klein zaad en (drijvende) reproductieve plantendelen.
<i>Stevia rebaudiana</i>	I/W	-	-	-	Nee	
'Sutera diffusa'	I	W	-	+	Nee	

Vaatplanten	Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysische inperking			
	Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind-bestuiving voorkomen	Insecten-bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond
<i>Tabernaemontana pandacaqui</i>	*	-	-	-	Nee	
<i>Tagetes erecta</i>	I/Z	G/T	-	+	Ja	Nootjes met haakjes.
<i>Tagetes patula</i>	I/Z	G/T	-	+	Ja	Nootjes met haakjes.
<i>Tanacetum cinerariifolium</i>	I	T	-	+	Ja	Loszadig.
<i>Taraxacum campylodes</i> (syn. <i>Taraxacum officinale</i>)	I/A	W	-	+	Ja	Zaden met vruchtpluis.
<i>Taraxacum kok-saghyz</i>	I/Z/W	- (wilde verwanten)	-	+	Ja	Zaden met vruchtpluis.
<i>Theobroma cacao</i>	I/Z	-	-	-	Nee	
<i>Trema levigata</i>	W/I	-	-	-	Nee	
<i>Trema orientalis</i>	Z/I/W	-	-	-	Nee	
<i>Trema tomentosa</i>	Z/I/W	-	-	-	Nee	
<i>Trifolium repens</i>	I	W	-	+	Ja	Klein zaad.
<i>Triticum aestivum</i>	Z/W	W	+	-	Nee	
<i>Triticum durum</i> (syn. <i>Triticum turgidum</i> subsp. <i>durum</i>)	Z/W	G	+	-	Nee	
<i>Tulipa gesneriana</i>	I	G	-	-	Nee	
<i>Vicia faba</i>	Z/I	W	-	+	Nee	
<i>Vicia hirsuta</i>	I	W	-	+	Ja	Peul slingert zaden weg na afrijpen.
<i>Vigna unguiculata</i>	Z/I	T	-	+	Nee	
<i>Vitis vinifera</i>	Z/I/W	W	+	+	Ja	Mogelijkheid tot vegetatieve vermeerdering via wortelstokken. Bij vollegrondskassen verspreiding van ondergrondse plantendelen voorkomen.
<i>Wolffia globosa</i>	Z/I/W	- (wilde verwanten)	+	+	Ja	Kroos; klein zaad en (drijvende) reproductieve plantendelen.

Vaatplanten	Kenmerken		Gegevens m.b.t. fysische inperking			
Soort	Bestuiving ¹	Voorkomen in Nederland ²	Wind-bestuiving voorkomen	Insecten-bestuiving voorkomen	Aanvullende maatregelen nodig voor zaden en grond	Aanleiding voor maatregel
<i>Zea mays</i>	W/Z	G/W	-	-	Nee	

Ad 1) Bestuiving: A = apomict, I = insectenbestuiver, V = bestuiving door vogels, W = windbestuiver, Z = zelfbestuiver, * = er is onder Nederlandse omstandigheden geen vruchtzetting.

Ad 2) Voorkomen in Nederland: W = opgenomen in de Nationale Databank Flora en Fauna²⁴, G = wordt in Nederland geteeld, T = komt voor in tuinen, - = komt in Nederland niet buiten voor.

3. Aanvullingen lijst met inperkingsmaatregelen voor sporenplanten

Sporenplanten, zoals mossen en varens, reproduceren op een andere manier dan zaadplanten, waardoor bij werkzaamheden met gg-sporenplanten andere inperkingsmaatregelen nodig zijn om verspreiding van ingebrachte sequenties te voorkomen. De COGEM hanteert daarom naast de lijst met inperkingsmaatregelen voor zaadplanten een aparte lijst met inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met gg-sporenplanten (voorheen bevatte deze lijst uitsluitend mossoorten, te weten: *Physcomitrella patens* (slibmos) en *Marchantia polymorpha* (Parapluitjesmos)). In 2020 heeft de COGEM advies uitgebracht over ggo-werkzaamheden met een cyanobacterie en de invasieve waterplant *Azolla filiculoides* (Grote kroosvaren),²⁵ en recent heeft zij geadviseerd over ggo-werkzaamheden met de varensoort *Ceratopteris richardii*.²⁶ Deze sporenplanten zijn opgenomen in de lijst en weergegeven in Tabel 2.

Tabel 2. Inperkingsmaatregelen voor sporenplanten

Sporenplanten		Kenmerken	Gegevens m.b.t. fysische inperking
Familie	Soort	Voorkomen in Nederland ¹	
<i>Funariaceae</i>	<i>Physcomitrella patens</i>	W	Maatregelen om verspreiding van sporen en vegetatieve fragmenten te voorkomen.
<i>Marchantiaceae</i>	<i>Marchantia polymorpha</i>	W	Maatregelen om verspreiding van sporen en gemmae te voorkomen.
<i>Pteridaceae</i>	<i>Ceratopteris richardii</i>	- (vestiging niet geheel uitgesloten)	Maatregelen om verspreiding van sporen te voorkomen.
<i>Salviniaceae</i>	<i>Azolla filiculoides</i>	W	Maatregelen om verspreiding van planten, stengelfragmenten en generatieve voortplantingsstructuren (sporenkapsels, microsporen, macrosporen, diploïde zygotes e.d.) te voorkomen.

Ad 1) W = opgenomen in de Nationale Databank Flora en Fauna²⁴, - = komt in Nederland niet buiten voor.

Referenties

1. Ministerie van Infrastructuur en Milieu (2015). Regeling genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013. <https://wetten.overheid.nl/BWBR0035072/2021-04-01> (bezocht: 1 september 2021)
2. COGEM (2016). Aanpassing lijst met inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde planten. COGEM advies CGM/160421-03
3. COGEM (2018). Actualisatie en aanpassing van de lijst met inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde (gg-)planten. COGEM advies CGM/181122-04
4. Beringen R & Odé B (2018). Genera op de lijst met inperkingsmaatregelen; relevante soorten en eigenschappen. COGEM onderzoeksrapport CGM 2018-02
5. COGEM (2020). Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Chenopodium quinoa*. COGEM advies CGM/200204-01

6. COGEM (2021). Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Gomphrena claussenii* en *Gomphrena elegans*. COGEM advies CGM/210120-02
7. COGEM (2020). Inperkingsmaatregelen voor genetisch gemodificeerde *Eryngium planum* en *Eryngium bourgatii* in plantenkassen en plantencellen. COGEM advies CGM/200820-04
8. COGEM (2020). Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde Doorgroeide boerenkers (*Noccaea perfoliata* syn. *Microthlaspi perfoliatum*). COGEM advies CGM/201208-01
9. COGEM (2021). Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Trema levigata*. COGEM advies CGM/210218-02
10. COGEM (2019). Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Stevia rebaudiana*. COGEM advies CGM/191015-01
11. COGEM (2020). Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Eustoma grandiflorum*. COGEM advies CGM/200504-01
12. COGEM (2020). Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde (gg-) *Ribes rubrum* (Aalbes) en gg-*Ribes nigrum* (Zwarte bes). COGEM advies CGM/200820-02
13. COGEM (2020). Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Phalaenopsis amabilis* (maanorchidee). COGEM advies CGM/200804-01
14. COGEM (2020). Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Avena sativa* (Gekweekte haver). COGEM advies CGM/200820-03
15. COGEM (2019). Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Brachypodium distachyon*. COGEM advies CGM/190327-01
16. COGEM (2019). Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Sorghum bicolor*. COGEM advies CGM/190828-01
17. COGEM (2020). Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Capsicum baccatum*. COGEM advies CGM/201008-01
18. COGEM (2018). Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Capsicum chinense*. COGEM advies CGM/181204-01
19. COGEM (2019). Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Curcuma longa*. COGEM advies CGM/190603-02
20. COGEM (2020). Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Miscanthus* soorten. COGEM advies CGM/201127-01
21. COGEM (2021). Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde bomen van vijf soorten. COGEM advies CGM/210120-01
22. COGEM (2019). Vaststellen verspreidingsbiologie *Castanea mollissima* (Chinese tamme kastanje). COGEM advies CGM/190205-01
23. Duistermaat L (2020). Heukels' Flora van Nederland. 24ste druk. Noordhoff Naturalis Biodiversity Center
24. Nationale Databank Flora en Fauna – Verspreidingsatlas. www.verspreidingsatlas.nl (bezocht: januari t/m september 2021)
25. COGEM (2020). Pathogeniteitsclassificatie *Anabaena azollae* en inschaling van werkzaamheden met (gg-)Azolla filiculoides in associatie met (gg-)A. azollae. COGEM advies CGM/200520-02

26. COGEM (2021). Inschaling van werkzaamheden met een genetisch gemodificeerde varen, *Ceratopteris richardii*. COGEM advies CGM/210923-01